

COMPLIANCE INSIGHTS

Vol. 71

Kara UOKIK na
banki za wakacje
kredytowe

1. Decyzja Prezesa UOKiK

Decyzja Prezesa UOKiK dotyczy sposobu realizacji ustawowych wakacji kredytowych przez **Bank Polska Kasa Opieki SA i Pekao Bank Hipoteczny SA**. Organ uznał, że praktyki stosowane na etapie wykonywania umów kredytowych mogły naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

To kolejny sygnał, że regulator uważnie śledzi wdrażanie ustaw konsumenckich.

2. Ustawa o wakacjach kredytowych

Wakacje kredytowe zostały wprowadzone ustawą o finansowaniu społecznym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, jako nadzwyczajny instrument ochrony konsumentów w odpowiedzi na gwałtowny wzrost stóp procentowych.

Celem regulacji było czasowe zmniejszenie obciążeń finansowych kredytobiorców hipotecznych bez pogorszenia ich sytuacji prawnej lub ekonomicznej po zakończeniu okresu zawieszenia spłaty rat.

2. Ustawa o wakacjach kredytowych

Prezes UOKiK od początku obowiązywania przepisów monitorował to, w jaki sposób banki wywiązują się z ustawowych obowiązków.

W wyniku intensywnych działań Urzędu większość banków zmieniło praktyki niekorzystne dla konsumentów lub utrudniające korzystanie z wakacji kredytowych.

3. Konstrukcja prawna rozwiązania

Ustawodawca przewidział mechanizm polegający na zawieszeniu obowiązku spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w określonych miesiącach, z jednoczesnym przesunięciem ich na koniec okresu kredytowania. Kluczowym elementem była neutralność wakacji kredytowych, rozumiana jako **brak dodatkowych kosztów po stronie konsumenta**.

Na bankach ciążył obowiązek wdrożenia wakacji kredytowych w sposób zgodny nie tylko z literalnym brzmieniem przepisów, lecz także z ich celem ochronnym. Oznaczało to konieczność takiego ukształtowania procesów operacyjnych i systemów informatycznych, aby zawieszenie spłaty miało realny i pełny charakter.

4. Zakres zarzutów UOKiK

Prezes UOKiK ustalił, że w niektórych przypadkach banki skracają faktyczny okres zawieszenia spłaty rat, jednocześnie wydłużając okres kredytowania w sposób nieuwzględniony w ustawie.

4. Zakres zarzutów UOKiK

W przypadku złożenia wniosku o wakacje kredytowe w ostatnim miesiącu kwartału, banki udzielały zawieszenia jedynie od dnia jego złożenia do końca miesiąca, zamiast na cały miesiąc, nawet gdy wniosek obejmował kilka miesięcy. Jednocześnie, pomimo skróconego okresu zawieszenia, automatycznie wydłużano okres kredytowania o pełny miesiąc, co mogło prowadzić do zwiększenia całkowitego kosztu kredytu, w szczególności poprzez dodatkowe odsetki.

Zdaniem organu prowadziło to do zmiany ekonomicznego sensu wakacji kredytowych i ograniczenia korzyści po stronie konsumenta.

5. Systemowe naruszenia

UOKiK uznał, że zakwestionowane praktyki mogły prowadzić do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, ponieważ formalne skorzystanie z wakacji kredytowych nie zawsze przekładało się na rzeczywistą ulgę finansową. Ochrona przewidziana ustawą była w ocenie organu realizowana w sposób niepełny.

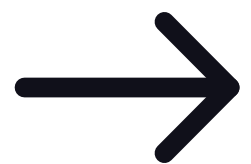
Nieprawidłowości nie dotyczyły pojedynczych umów – według UOKiK **miały charakter systemowy i wynikały z przyjętego modelu obsługi wakacji kredytowych**. To oznacza szeroki krąg potencjalnie poszkodowanych kredytobiorców. Urząd wskazał ryzyko realnych strat finansowych oraz zaburzenie zaufania do instytucji bankowych.

6. Sankcja administracyjna

Na banki nałożono łącznie kary pieniężne w wysokości blisko 119 mln zł. Poza sankcją finansową banki zostały zobowiązane do poinformowania konsumentów o decyzji Prezesa UOKiK oraz o skutkach zakwestionowanych działań.

Decyzje UOKiK nie są prawomocne, a banki mogą odwołać się od nich do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

6. Sankcja administracyjna

Organ podkreślił, że banki zaprzestały stosowania praktyki polegającej na nieadekwatnym wydłużaniu okresu kredytowania z końcem 2023 r., natomiast działania skutkujące skracaniem czasu zawieszenia spłaty kredytu zostały zakończone z dniem 31 grudnia 2024 r.

7. Sygnał dla banków

Decyzja Prezesa UOKiK po raz kolejny potwierdza, że **organ aktywnie i konsekwentnie przygląda się działaniom banków z perspektywy ochrony konsumentów**. Sprawa ma charakter precedensowy, ponieważ dotyczy obszaru dotychczas niepoddanego pogłębionej ocenie, czyli sposobu faktycznego wykonywania ustawowych wakacji kredytowych.

Instytucje finansowe powinny zatem przejrzeć własne procesy związane z wakacjami kredytowymi i innymi preferencjami ustawowymi.

Kontakt

Mariusz Purgał

Partner

mariusz.purgal@kwkr.pl

Justyna Staszkiwicz-Maj

Associate

justyna.staszkiwicz@kwkr.pl

Zespół Compliance KWKR

**Anna
Bartosiak**

**Katarzyna
Kanik**

**Alicja
Łopacińska**